

FUNDACJA GENERALNA

poprzedni nr K:264

v 103
ks

25 12
15 0000 1692 70502736
1090 1506 0000 0000 5002 0244

Grudziądz
AK

++
Kowalczyk Łucja
z d. Doering
ps. „Mira”

K-264/264 Pom

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — Kowalczyk Łucja.....
J: K+264/264 Pom.....
Gudziądź A 92.....

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa k. 5 s. 8
I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora
I/3 – Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

- III/1 – dot. rodziny relatora
III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.
III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)
III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.
III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

- 1.) listy, ce k. 151
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k. 22

VI. Fotografie braku

I/1 Relacja utaszcowa: Kowalczyk Eulija

1. relacja dotyczaca dzialalnosci d. Kowalczyk
spisana przez J. Dach, rękopis, 8. I. 1978 (Archi. E. Zawackiej) k. 4 s. 1-6

2. uzupełnienie relacji spisane przez J. Dach, rękopis
15. IX. 1977 k. 1 s. 7-8

Lucja Kowalczykowa z domu Goering - zamieszkała w Chetmie ul. 22 stycznia 8 - urodziła się w polskiej rodzinie w Damman obok Bawarszczy (dziś w granicach ZPRR) 3 grudnia 1898 r.

Dziadek Ł. K. wraz z trzema synami powstaniem listopadowym musiał opuścić Królestwo Polskie, zmienił rodowe nazwisko Roznerstaj na niemieckie Goering, aby zatrzeć ślady i osiedlił się w Chetmie.

Ojciec Ł. K. Leon Goering ur. w Chetmie 15. VI. 1857 r. był oriemony z Dorota Krywodrainska ur. w Oksywie, córka rolnika. Pracował w sądzie chetmińskim jako sekretarz.

W czasie kultorkampfu na chłobolowie polską siedział przez kilka miesięcy w więzieniu w Chetmie, a po wyprawczeniu został przeniesiony do Damman na Murawach. Po paru latach przeniesiony do Chetmy znowu pracuje jak w Damman jako sekretarz sądowy. Zmarł w 1907 r.

Lucja Kowalczykowa kończy szkołę średnią w Chetmie, a następnie "Höhere Handelsschule" kończy w 1915 r. w Toruniu. Karierę obejmuje prace sekretarki w Przetokach naj. Osowskich, gdzie pracuje do końca I Wojny Świat.

Już w tym czasie pracuje konspiracyjnie. Na zlotach tych Blankielach wystawia pass-

ARCHIWUM
Instytut Historii

podlegli dla Polaków przechodzących przez prus-
ką granicę na stronę Kongresówki do powsta-
jących polskich formacji wojskowych.

Po I W-Śro pracuje w Braniku Przemysłowców
przy ul. Mostowej w Toruniu.

W 1923 r. wychodzi za mąż za por. W-Polskich
córka Powstańców Wielkopolskich - Franciszka
Kowalczyk, syna robotnika, ur. 7 października 1893 r.
w Stupie pod Poznaniem.

F. K. Wchodzi do gimnazjum w Poznaniu, skąd
za j. polski wyolatony z wilem biletem" konczy
gimnazjum i zdaje maturę w Krakowie.

W 1926 r. Kowalczykowie z córką Jemną
ur. dn. 8. V. 1925 r. w Toruniu przenoszą się do
Chetmna. Mąż F. K. zostaje robotnikiem, pracuje
jako urzędnik w Starostwie, później
prowadzi prywatną kopalnię węgla.

Ł. Kowalczykowa obejmuje pracę głównej
kucholterki w Zakładach Energetycznych i pra-
cuje tam do II W-Śro.

Na początku okupacji Ł. Kowalczykowa
aresztowana przez hitlerowców siedzi kilka
tygodni w więzieniu. Franciszek Kowalczyk
w czasie powszechnej mobilizacji został po-
wołany do W-Polskiego w 1939 r. Po powrocie
do Chetmna zostaje dobrowolnie aresztowa-
ny przez hitlerowców i po kilka tygodni
przeżył w więzieniu. Umiera w czasie oku-
pacji pracując do ryma.

Z. Kowalczykówna od roku 1940 pracuje jako głów.
 księgowa w Hotelu Centralnym w Katowicach. Już
 w styczniu 1940r. jest zorganizowana i kierowana
 siecią przez przez sps. "Studenta" z Bydgoszczy
 do pracy konspiracyjnej. Co miesiąc wyjeżdża
 do Torunia do "kudwa" pod wskazanym adre-
 sem ul. Szerokiej, gdzie otrzymuje korespondencje
 w formie od kopiewsa. Korespondencje przekła-
 zuje w umówionym miejscu bezpośrednio
 swojemu tłumikowi Antoniemu Waliqörze,
 właścicielowi pracowni slusarskiej przy ul. Torun-
 skiej w Katowicach.

WSK

Od 1943r. jest pełnomocnikiem AK na miast.
 Katowice. Na jej ręce składają przysięgę nowo
 zorganizowane tłumiki, tj. Jasia i Zama w Tu-
 choli numer. em. Marta Błotnickiewicz składa
 to przysięgę na ręce Zuzi Kowalczykówny.

Przyjmowała ustne zlecenia od Heleny
 Frackowskiej, podwójnej z Katowic, student-
 ki polowinylki, kurierki z Bydgoszczy.

Marta Dworka

Organizowała kawiarnię pomiędzy kawiarnią
 ps. "Jodźki" Bora-Komornickiego z sierżantem
 Klawikowskim w kawiarni - kieliszek wstawiała
 i obierano córką Z.K. Zena.

Po wyjeździe i aresztowaniach w Bydgoszczy
 w 1944r. Z.K. przestraszona przez kurierkę
 H. Frackowską wyszła obciążając ją i cór-
 ką Zena niebezpieczny materiał.

Treba nadmienić, że córka Ł. Kowalczykowej Irene (zam. Szybkowska) w 8. VII. 1925 r. w Toruniu pracowała w czasie okupacji w kancelarii niemieckiego powiatowego sądu w Ustaniu i Tomaszowie. Jej od czasu do czasu sporządzać kopie dokumentów, spisów personalnych i kalendarzy pieczętne, co wydawało się do pracy konspiracyjnej matrali. Niemcy podejrzewali Irenę, ale nie mogli jej nie nadzorować. W końcu zwolnili ją z pracy i z miejsca zostania wywiezioną w r. 1943 na roboty polne do Włocławka. Wróciła w 1945 r.

Po zakończeniu okupacji młodszy Bendik wyuszczony z więzienia w Bydgoszczy przyjechał do Ustania, aby podziękować Ł. Kowalczykowej osobiste za dobre prowadzenie roboty.

Ł. Kowalczykowa żyje w Polsce Ludowej pracuje jako główna księgowa w PPS. po przejściu na emeryturę dołączyła do Banku Ludowego.

Mąż F. Kowalczyka pracuje w administracji Spółd. Mechanicznej również w PRL jako dostawca. Osiadł na emeryturę. Urodzono w wieku 79 lat w 1973 r., a żona Kowalczykówna umiera 1974 r.

Dane o brzoju Kowalczyków pochodzą z przesłania Ł. ust. sp. Ł. K. - w zupełności nie oddają obrazu z ustnej relacji siostry p. K. Gierandy z Kieringów Popowej.

Standardowa wiarygodność
 podpisu F. Gierandy Sacha
 ul. Łódzka 11
 Toruń 83-118 8 Zawach
 11.11.1978

7
 Goch
 10.11.1978

Baroko ciekawa i rozstraszona postać
na Pomorzu dla śmiany polskiej jest najstarszy
stryj E. K. ks. Jan Doering. Siedział w więzie-
niu w Chodźmice. Wykupiony przez ob. Włocławka
musiał udać się na Włocławek do Warszawy.

Przez Włocławek emigracji polskiej zaprzy-
jaźniony z A. Mickiewiczem. Dorobit szub-
cince A. M. Marci Góreckiej.

W powrocie z Warszawy do Włocławka pisał w tym
samym przedmiocie co krakowianin Alfenstehle
wobec z. Ostrowskiego. W rozmowie dowiedzieli
się o okolicznościach ks. Doeringa a li obrócili
mu pomoc. Alfenstehlen wystąpił się u
władz pruskich z prośbą na powrót ks. Doe-
ringa do kraju. Po 8 latach wrócił z naj-
niższą rangą wraca z Warszawy i obej-
muje probostwo w Bolu w powiecie w obwodzie
Alfenstehlenów. Później otrzymuje probostwo
w Brodnie.

Wg relacji p. Popowskiej:
Józef Gach

Podobna wiadomość w WTK - albo w Hłonie Pom.
ukazała (ukazała) się jakoś otworem publikacji
biograficznej o ks. Janie (Rosnerskim) Doeringu.
Odcinek ten ma Jem Gynkoorka.

Steckerze

Załącznik do vol. 264 Pam
o 1/2 Kosciuszki
6

Warto wspomnieć o szlachetnym Niemcu
Hansie Steckerze. Gestapowiec w cywilu, urzęd-
nika skarbowy, mieszkał u Kowalczyków. Do-
przyjaźnił się z nimi. Pomagał K. Kowalczy-
kowi w pracy konspiracyjnej, przewoził w kores-
pondyjnej pocztę, przechowywał w swoim pokoju
niebezpieczny materiał, odbitki, przeciski.

Pomagał także Niemcom w ukrywaniu
drogocennych historycznych monetańcy, wie-
lichów itp. Właścicielką klasztoru dwiżelank
& dworcu (pół Forum) S. Bernarolskie - dworku
Doering sam na własne morawisko przesy-
łał pieniądze z monetańcy, wielichami itp.
do Warszawy. Mieszkał z rodziną na stary-
chu domu w którym mieszkał.

Po wojnie korespondował z Kowalczy-
kami, kontakt urwał się po wyjeździe
jego śmierci.

Werblich relacji p. Popowej

Yolof Lucha

Dane o Lucji Kowalczykowej z domu Doering - 7
pełnomocniku AK na miasto Elblągo - zamieszkałej
przy ul. 22 stycznia 8. (Friedrichstr 8)

Lucja Kowalczykowa - ur. w polskiej rodzinie
3. XII. 1898 r. w Domnau - Prusy Wschodnie - obok Królewa.

Ojciec L. K. ^{Doering} ur. w Elblągu - w okresie kulturokompromisu
siedział w więzieniu za polską obywatelność.

L. K. ukończyła "Höhere Handels-Schule" w Toruniu
w 1915 r. - umarła 26. IV. 1974 r. z Elblągu (X)

Działalność w czasie okupacji niemieckiej

W czasie okupacji ^{od 1939 r.} pracuje jako główna księgowca
w hotelu centralnym w Elblągu. Już w styczniu 1940 r.
jest zaprzysiężona przez studentów z Bydgoszczy a ka-
municacją o pracy konspiracyjnej jest pełno-
mocnik na miasto Elblągo.

Do miesiąc wyjechała do Torunia ^{przejechała Kambarkę} do Karłowca
na ul. Szerokiej, gdzie otrzymuje ^{od Kaspera, kto elle nigornelki uti adlet em.} instrukcje.

Posiadała u siebie przeważnie spis tajników,
aktat przysięgi.

Bezpośrednim jej ^{przebieg} kierownikiem jest Antoni Kociński.
- instrukcje przekazuje mu w kawiarni.

Kontakty z Toruniem A-K:

- 1) Helena Frachowska stud. - Toruniem z Bydgoszczą
  - 2) "Jadźwia" ^{przebieg} Toruniem A-K - ^{przebieg} Bora-Komorowski
- Junkcja L. Kowalczykowej

- 1) Przyjmowanie przysięgi od Tajników (około 20) ^{między i kobiet}
- 2) Przekazywanie tajnych instrukcji
- 3) Kierowanie spotkaniem Tajników ^(przez ciemność - up. Kupno dwóch sąsiadów biletów do Kina) (odwiedzić)

(Po zakończeniu okupacji)

Po wyspie i przesławaniach w Bydgoszczy 1944 r. ostrzeżona przez Taczemską H. Frackowską, niestety dokumenty i pieczęć.

Po zakończeniu okupacji wypuszczony z więzienia mecenas Bendycki z Bydgoszczy - w towarzystwie Ks. Kanonika Otmorskiego wstąpił do osobiście p. Kowalczykówny za dobrze prowadzoną okupę.

Powyższe informacje o tym czasie działalności okupacyjnej otrzymałem osobiście z mat. p. Lucji Kowalczykówny.

Chełmno 15/ix 1977 r. Lucja p. Kowalczykówna - mat. p. Otmorski

9.9. W. Marto Błaszkiwicz z Tucholi zaprzeczył w Taczemsku przez p. Kowalczykównę — Ks. Kan. Otmorski być meżem znaną (krewny mec Bendycki) i on właśnie wytypował p. Kowalczykównę do pracy konspiracyjnej, ale obie ^{z kłopotem} mają jakieś opory i nie chcą nic na ten temat mówić.

IV/1. Korespondencja biurowa - Kowalski
Luty:

1. Karta poczt. do Fundacji G. Sachse,
ul. p. omg. (Sopota, adres córki) k. 15.1

Musim tedy vstoupit
 do myšlenkové dílny
 prof. P. Kovalevyho
 a s ním se vypracovat
 a navíc i sám.

Katedra chemie
 prof. P. Kovalevyho
 Dr. J. Špaček

75-238 Kosrolin
 02 Semčane podolání
 Jméno prof. Špaček

Praha, XII-17
 Španělův dům.

Dovolujeme si vás pozvat
 a seřadit se s ostatními
 účastníky myšlenkové dílny
 a nové dílny prof. P. Kovalevyho.
 Aby bylo vše v pořádku
 nejvíce zohledňují se
 na vstoupit.

O čem? nic nic čtem. K
 zhrnutí o P. Kovalevyho

K-264/264 Pom. Grudziądz

Kowalczyk Łucja

Karty informacyjne:

k. 22

1.

2. Pol. 264/Pom

3. WSK AK
Chitun

1

4. ⁺⁺Kowalczyk Lucja 5. ad. Doering

6. "Mina"

7. Kowalczyk

8. P.

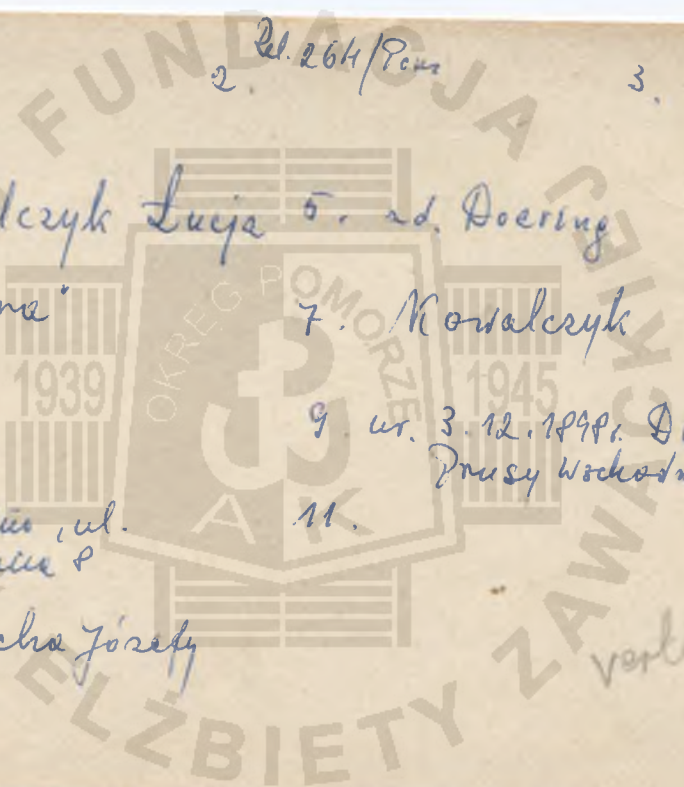
9. ur. 3. 12. 1898. Danne
Prusy Wschodnie

10. Chitun ul.
22 stycznia P

11.

12. Pol. Sacha Józefy

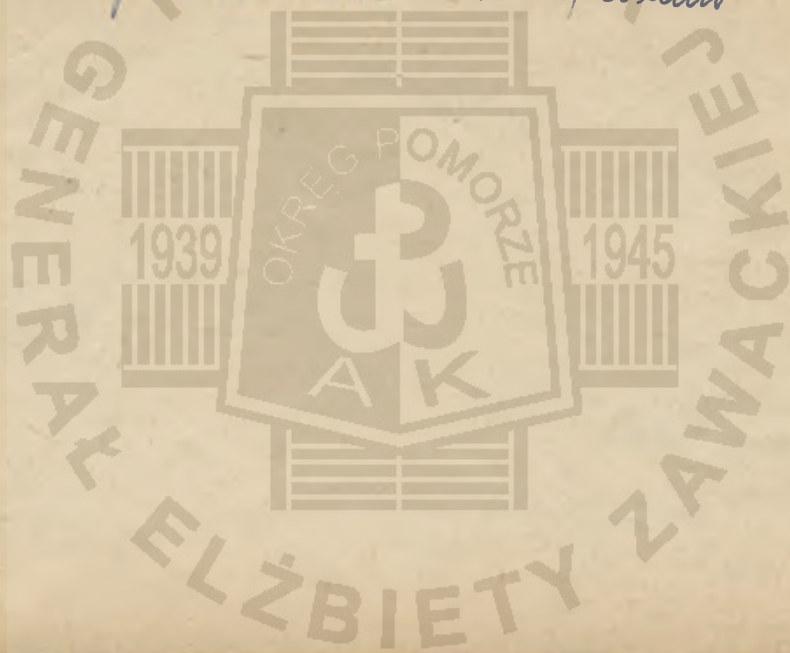
K 218/19425
MW 23167

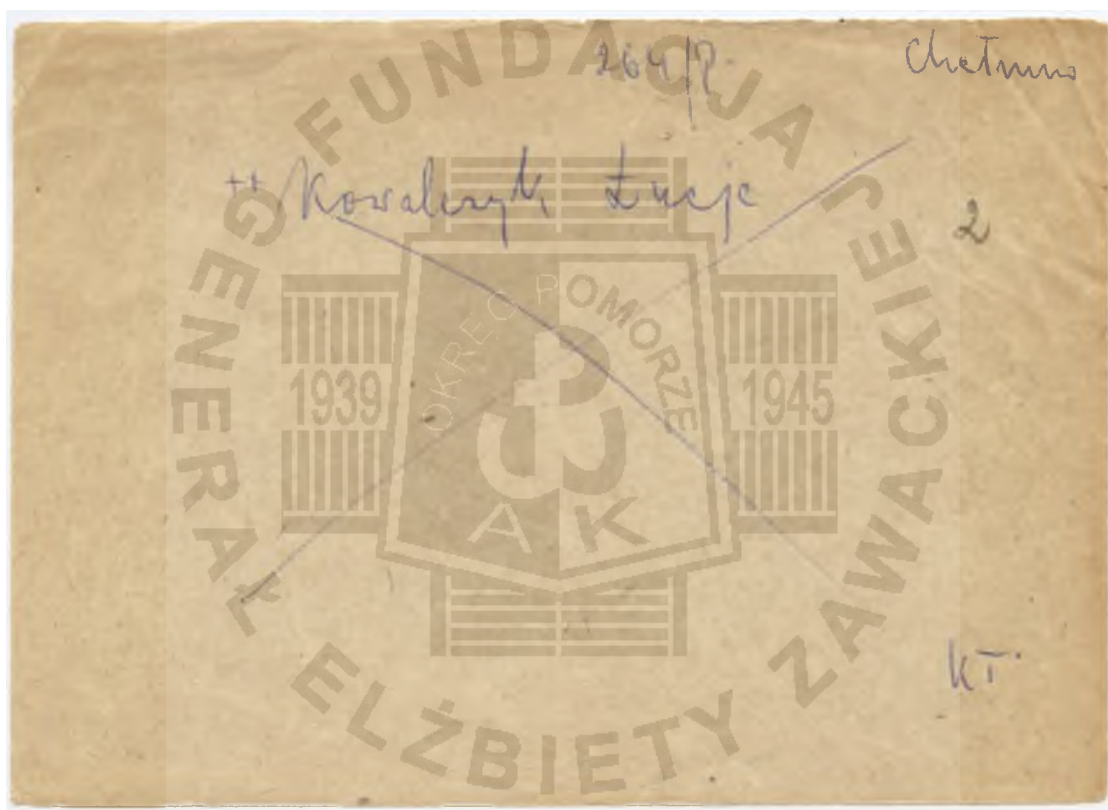

verte

AK od 1940r. Inżynier
od 1943 pomocnik na m. Opatów

Rel. 264/Pon
 WSK Chetmno
 7 Krososlopy
 Kancel. Główny

++
 1975

Rodalery k Lucja
 ur. 3.12.1898, Dornum - Póby Wsch. pr. Anna Chetmno 3
 Chetmno ul 22 Styczeń 8

legła pod swo macierkim PTK na Chetmno
 i posiadają prairie PTK oraz sps
 to czyni ich
 wadomsi od Stan. Zawackup
 via em m. lka Sarsanka mostre
 b. m. m. real Coteva Pau! do Stefana Sachy

vide Białkiewicz
 2
 1
 2

WSK Chetmno
 7 Krososlopy
 Kancel. Główny

X 74 o wlepy
 BKZ
 [zob. wlepy - list p Jarochy 142 Pau]

K. more p Sarsanka ma adresem k Krososlopy. Ktore
 podane miro k WRF, wygredy z m. m.

R. 264

Chetmno

4

2
1

Rosabryk - Doering kucja - relacje miosty

coche leona i Doroty z Rzymobinskiach
nr. 24 marca 1862 w Rosakowie, Gdansk

Zmarła 4 Chetmno 1975

ukonieczta Hohene Handelslehre w Toruniu

w Kurs Białego Korycia
pracowała w Banku Przemysłowym w Toruniu do
r. 1922 a potem w Chetmnie jako głowna księgowca

w Spisobudni PSS

w czasie okupacji mieszkała w Chetmnie, pracowała
w Hotelu Centralnym do końca wojny

Była w konspiracji od 1942 do końca

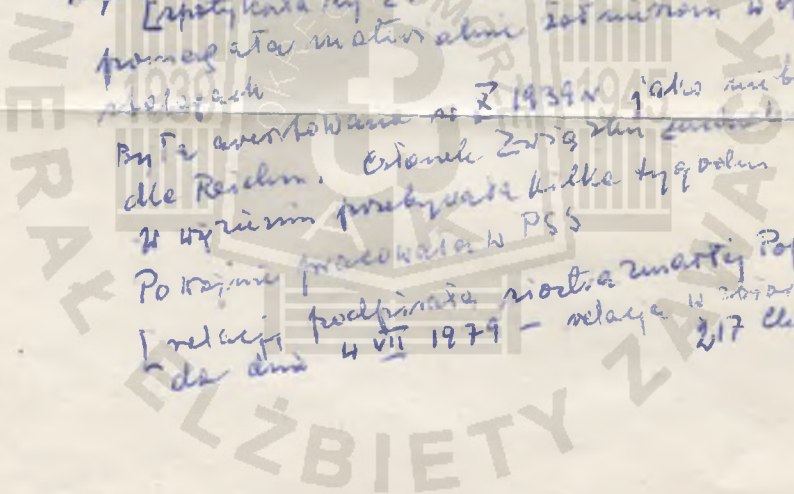
Łopaty, kawa mój z Bu - Komorowki - niektóre mi mi
pamięgata w atur abni zot miotom w oflagach i
oflagach

Była awentowana w 1939 w gado mi ber prame
dla Reichu. Eriamki Zwig zhu zardziej

w wyrimin porubzate kulke tygodni

Po wojnie pracowała w PSS

relacji powstania miotła zmarła Pope Gertem -
da dni 4 VII 1979 - relacje w chorach z mioty
217 Chetmno

Chęć
17.5-

Rowalerykowa Lucja ps Lucia
kontakt. Krawiec

inf y jagulski VI 1996

palowała do my Immiwa Tadeusz
ps Tuckolski; kpt, który powiódł z
oflagi

VI 96

FUNDACJA

6

Kawalerystwa 26 4/7a

x) Przed wojną pracował jako urzędnik w Banku
 Narodowym w Tommie (współpracownik) od 1920r do 1925r?
 Ten pomysł por. Kawalerysta Franciszek, zarządcy oficy;
 ++ 1972 Kawalerysta pracował potem jako urzędnik w Chetmie (jako cywil)
 ± K przeniosła się do Chetmie do Banku kawal. i pracował
 do 1939r. Miał ją jedną córkę, żyje
 w domu z Kawalerystką Szymkowską, Polanówce woj. Konarskiej

ELŻBIETY ZA

a/

CHELMNO
AK
7

KOWALCZYKOWA LUCJA

dob. t. J. Jagielskiej - Nowak, Ko

8/11/94

Chetimo
WSK

8

KOWALCZYKOWA KLUCJA

Znaczo : 11-30 (Fr. Bendig) s. 40

A. Zak 9-1

Komenda Lucja

Olwid Chetmus
AK 9

żona por. WP Franciszka

Kniepowa Hotelu "Centralny"
w Chetmowie
punkt Koutalting

zd. Doering
wr. 1898r.

relucja utamie

wrk. 17.

T

R. 264

10
1917

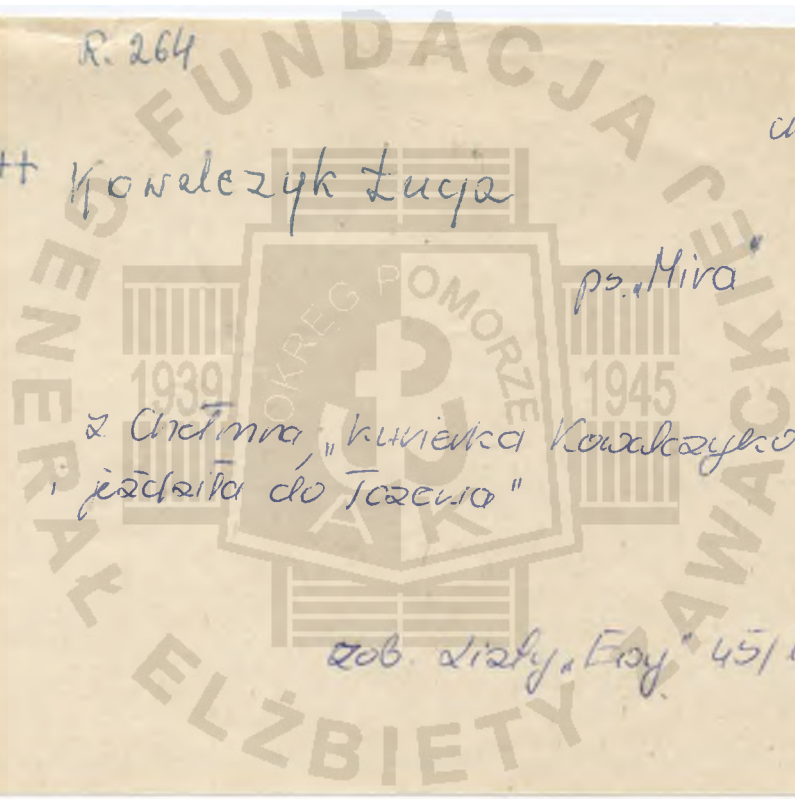
++ Kowalezyk Lucja

ps. Mira

z Chotmina "kuchienka Kowalezykowej"
"jechała do Torunia"

zob. dziaty "Eoy" 45/191

D sw.

Chętno
AK M
Grodziński

Kowalczykowa Lucja ps „Lusia”
Pracowała w hotelu jako repcjonistka. Potrafiła
być bardzo uprzejma do oficerów niemieckich, w ten
sposób dowiadywała się od nich wiele rzeczy, to samo
robiła z żandarmerią, często ostrzegając o mających
nastąpić obławach. Była związana z II-ka i podlegała
Ksaweremu. Utrzymywała kontakt z Dorą w Tczewie.

AK

ewa
94

12-12-94

5.21.14.

186

12

Pomocne

Dr. Lachodni

AK

Wzrostek
Nazwisko i imię

Nazwisko panieńskie

Pseudonimy

Nazwiska okupacyjne

Imiona rodz. nazw. matki Data i miejsce urodz.

Adres obecny

Data i miejsce śmierci

Zródła i zapisy biograficzne:

parochialny Helmut

chłemu.

od. Helena Lachodni

JU.B

FUNDACJA
13
Kowalezyki J.
"Ulira"
1939
1945
rod.
wzrost: 170 cm
waga: 60 kg
mieszkanie: Warszawa, ul. ...
l. dr. 223/1 z dn. 24.XII 1944r. poz. 58. Odrzuć
B.K.Z. z Ulira. W korp. od 1941r. Zusp. "Zywiec"
dostęp: W.S.K.
14 B.

2. ppł., dane do Hist. P. V. K. Drog. Remontu
zad 2, 2 lipiec 1976. str. 3

Kancelaria Szefa Sztabu - I. Kowalczyk, "Ulira"
w Chetmury.

w Oddz. V - Tzerusie Kasp. - I. Kowalczyk, "Ulira"

5.21.1.4. H. 27/1 Chetumal ^{Chetumal} 14
Pomorski

† Kowaleryk Lueja Dalmiraj

Leon i Dorota Krowczyńska nr. 24. III - 1962. Kosakowo
woj. gdańskie
Chetumal. + 1975r. w Chetumal

tel. nr. 217/1 Chetumal z dn. 4. VII. 1979r.
relacja córki Papi Gertrudy.
Marianyja Nijisz sekret Handlowy w Tomu. ul.
Przebieżka Kuro Białego, przy
Chetumal. vote MB.

Pracował przed wojną w Toruniu w Banku Ime-
mystowskim do 1929 r. potem w Chetumie jako główna
księgową w spółdzielni P.S.S.

Od 1943 r. do końca spotykał się z Bior Komorowskim
(ale kiedy i jak tego sobie nie wie).

Udziałał pomocy żołnieriom pol. w ośl. i stalagach
Arest. w 1939 jako niebezpieczna dla Prusy - była
osobnikiem Zw. Zachodniego, kilka tygodni przebywał
w więzieniu. Zwolniona i zatrudniona w hotelu
Centralnym do końca wojny.

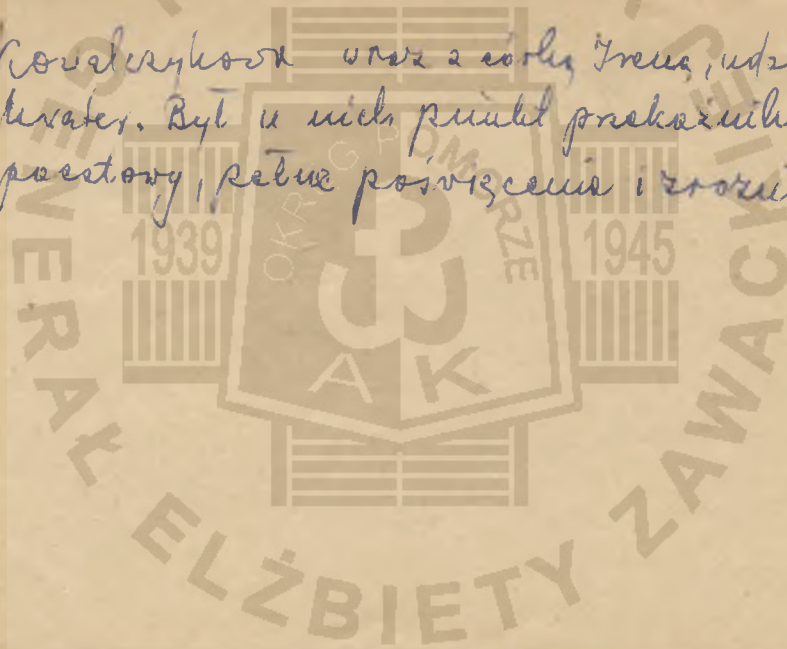

Chetivis

07. 2 listu Grety Nowakowej-Jasickiej ^{Chetivis}
ps. G. W.

15

p. Nowakowejowa wraz z córką Gretą, udziałem
tworzy. Był u nich punkt przekazywania
posyłek, pełne poświęcenie i rozumnienie.

264/2
Pomorska
2 lutego 1946 22/8 76
16
✓
Rozwalerowska

Wzrost 2, ciemny włosy
niebieskie oczy, był w miłej postaci prostej.
niektóre proste
pełne powiększenia i 200 zmniejszenia

18.10.47 informacje p. Józefy Sachie
Chetomno

adres c.d.k. Krone Snytkowska 33/1, 75-232 Kosalin

rodzina to Kowalewski p. Paprota była w Chetomno,
niektóre informacje o osobie p. Sachie, które po
opracowaniu i przyjęciu

Kowalski Szymon, nr 264/Pan
p. Białkowski Marta była reponowana 17
przez p. Kowalskiego (w jej pamięci)
Marta była nauczycielką po wojnie i
p. Sadek pomógł jej jako nauczycielką
Marta została przybrana przez ks. Andrzeja
do Kowalskich

Symonowi nie rebran historyka 1975
opowiada o robotach

Kławiński
niezmiernie miły w domu Czernycki
pamięć?

ca

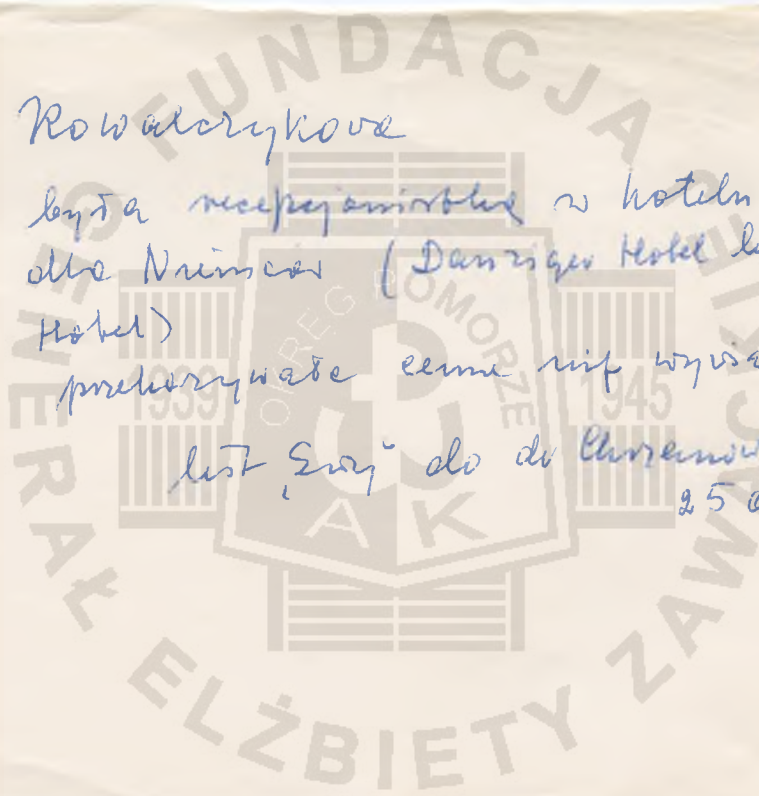
Cherom
nr 18

Rowalorykova

była recepcjonistką w hotelu byłko
dla Niemców (Danziger Hotel lub Balkonhof
Hotel)

przekazywała imnie list wyślad

list Stry do do Chruszczowa
25 05 88

a

CHELMNO

AK

19

KOWALCZYK EUCJA

2 d. Doering

U. 1898 r. żona pol. wP Franciszka
Kowalczyka. Pracowała jako księgowa
w hotelu "Centralnym" w Chełmnie —
można utrzymać kontakty z rodzinnymi
ludźmi.

18/10/14 AK na Pomorzu, s. 149

20

Urešmno

Kowalczyk Zuzanna ps. "Lusia"

Przewodziła działalność wywiadowczą.
Był u niej punkt skrytek przekazywała listem
prace podziemne.

208. Drobny "Eroy" 27/191 2/191

D. 200.

Stowalcyk Tuga

chennu
AK

22

du. 10 kwiecień 1945.

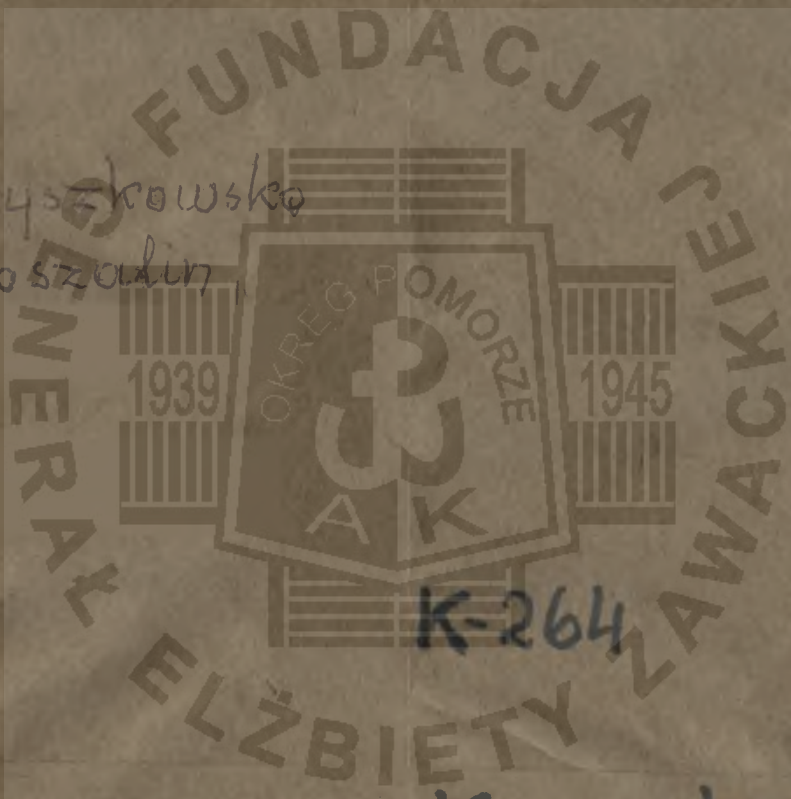
do Chennu

Rel. Piątkiewicz M. syg. K-403
xi. 1943 b

+ córka Szydzkowska
75-232 Koszalin

Chełmno,

Chełmno

+ Kowalczyk Lucja

ps. "MELIA"